

79 бырышында тапкыс-
та. Бу республика орто
көрдөрүүтүнөн 17,6 бы-
рышынынча урдук. Ол-
ерээрси сройуон культу-
ртын тарнгаларына
кадрынан хааччыдыбыт
динрбит арда. Угус Нуль-
тура дилаларитор спе-
циалистар тийибеттор,
сорохтор улаларин ко-
дунуна бугунку арда-
билде эппизеттебит. Оны-
налар болпуруохун керуу-
га ити ички суолга бол-
домтогу ууруохха: бас-
тактыннан, слохтоох гыч-
чаттары уоретторинге
инкипинан, баар специа-
лиге айымнылаахтын
таааарылаахтын улала-
тыга.

Малыха, бастатан ту
ран, интэр үлэни нэли
ник тэрийни соруа ту
рар. «Идеологический
үлэни тэрийини тунса-

Улс санга формаларын төрдөөхүн, олоху олоххо килларын салгын ыһыггалар. Онуоха бир бочуунаах садалааһы-ныан сельской Советтар икки ардыларыгар «Хас бирдин иһилиан-ыһаах нуунга — көрдөрүүдэх культура уонна спорт тарилгатын» де-вягээх социалистиче-скй нуоталаһын тэнтит-либэти буолар. Икки культурнай-спорт аһаһы комплекстары тэрийиңи, көдүүстэхтик үлэл-тиңи сүүн төһүүнэ буолуоха. Бу улс баста-ныан Кытаанааха (сель-совет исполкомун пред-седателэ С. М. Слепцов) садалааһы. Майна КСР салаһар координацион-най совет тэрийиңи. Культурнай-спорт аһаһы комплексы материальнай базатын бөрөгөтүүтэ сельсовет уонна райсо-вет исполкомнара приме-ческой дьаһалларын ыһ-дылар. Культура дьаһти-гэр, спортивнай саалааҕа капиталнай өрөмүөн

Культурнай-спортивнай комплекснары тарихы — үлэ сака формата. Ханынч баатар сака сакаланын бөйгө тусна ыраахтардаах. О. эрээр кинитан бөйгөттан тутулуктаах фактордар манна дааны бааар орууллаахтар. Кытаанах олохтоохтору гар активност, инциатива мады баар. Спортивнай саканы инцилар сунууҕун баааларын куустарын тулуттара. Кытаанахтары Култура дьинит коллектива уруктуктан айымнылаахтык үлэллир, 1978 — 1979 сыллардаах ыраахныстын кэмизар республикада ыгырымытар бөйгөттанит сорукарын чинстэхтик толорбута. Кытаанах хайыбардытара республикагааы курухтандыларга ситиһилээхтик кытааллар, манна орулуонҕа аан баастан хайыбар филда аһыллыбыта. Ити барыта культурнай-спортивнай комплекс ситиһилээхтик үлэллиригэр эрэл үөскөтөр

- Сохсостар бйэлэрин
стипендияларынан няти-
дета устата 31 мячаты
культура үөрэрин завед-
ствеларыгар үөрэттэ-
риэхтэрэ. Канинни каныга
бу үлэ культура отде-
лынн утумнаахтык сү-
рүннээр. Кэтэхтөн үө-
рэттэрини биллэр-кө-
стөр сүтүһүннэр баар
буоллулар. Вилигин оро-
йонгон 30-тан тахса мч-
атт культура идэлэригар
үөрэнэллэр. Анал орто
уонна урдун үөрэхтээх
культура үлэиттэринин
хааччыдыны оройуонига

79 бырышында тапкыс-
та. Бу республика орто
көрдөрүүтүнөн 17,6 бы-
рышынынча урдук. Ол-
өзүрү сройуон культу-
ртын тарнгаларына
кадрынан хааччыдыбыт
динрбит ард. Угүс Нуль-
тура дилаларитор спе-
циалистар тийибеттор,
сорохтор улаларын ко-
дүүлө бүүнүкү ирдэ-
билгэ эппиттээбэт. Оны-
налар болпуруооху керүү-
гэ ити инки суолга бол-
домтогу ууруохха: бас-
тактымынан, слохтоох күч-
чатары үөрөттөргүгэ
инкиинен, баар специа-
лигы айымнылаахтык
таһаарылаахтык үлалэ-
тига.

СССР-н XXVII съёниг
таб. М. С. Гирбачев эг-
тэ: «Партия бодити
хуьдстурнай политикати-
сүрүн сорууган дьон
дээрүүдэрин арийыгт
саамай нигэ дуол
аһыны, кинилэр духол
най олохторун баай
үгүс өрүтгээх онгоруун
аагэр. Бу да салаага үч-
гэй өртүн дээн төрдү-
түн уларьыылары сү-
тиһэргэ дьуруһан, худ-
турнай-интэр үлэни бү-
түнүтүүтүн дьон наады-
һыыларын ордук толор-
хаачыһар, кинилэр ин-
тэркэстэрэгэр сол түб-
һэр тына туруоруу дьон
хүн суолталаах». Отто-
ол пурот хаһааһыг
багыр үлэһин дьон
нор ылаамнарын толор-
ролдоругар, үдэ онгоруу
сүтүгэ, худурнай-интэр

туугаа үлдэтгэллэртэй
дүүссэн илчилдэг, айм
нылаах буолалларга
тирэгнэн сүтэхиднээ
тэвэр саарбагаламат
Культура үлэнтгэрэ ит
соругу толорууга дэ
луурдаах уонна ичин
тиннааах, үлэ басты
аһыттарынан сэбиэдэни
буолуохтаахтар. Сана
ны, сонукү бэйэ үлэтигэ
көдүүстөөхтик туһаны
га болуомтону туһа
һыааха. Үлэ бэри сал
ларыгар, салайыа стил
гэр уларыта тутуулар
олоххут сабыдытыга
сол түбэлэр курду
айымнылаахтык, ур
тайымнаахтык үлэни
хэ. Быгээрым, хал буол
бут формаларынан дьон
салгыты, ахсааны эи
рэтнэн көтүмөхтүк үл
ээһин тулу буолуо суо
түгү.

И. КАНДИНСКАЯ,
райсовет исполкону
культураға отделын
сэбэздиссэйэ.

БИЭТЭК БИЛИЭ

Мугудай орто оскула-
тыгар анус кылгас 13
поскуинитара үс экзамены
бары туттардылар. Ол
инигэр нуучча тылгар
сочинениега 7-лэре (учуу-
тал Бараниско А. Н.)
хипиога 6-лара (учуутал
Сыпиршинова М. Н.), ал
гебрага 6-лара (учуутал
Тарсиал М. Н.) «4» уон
на «5» сыаналары ылма-
лар. Экзаменнардын наар
«ууйгу» сыананан Мака-
ров Айал, «4», «5» сиа-
наларга Терютина Яна
Васильева Марта, Корот-
ких Сергей, Жергина Та-
тьяна, Поталов Григорий
туттаран иһэллэр.

Ахсыс кылааска экза-
менга 19 оро кылдырал
лыгыт. Кинилэр саха ты-
лыгар сочиненины (учуу-
та) Толстоухова М. Т.
уонна нууча тылыгар на-
ложенины (учуутал Ба-
рашкова А. И.) балачы-
Ситиһилэвэтин суруйду-
лар. Од эрээри алгебра
геометрияга (учуута
Пермякова Е. П.) хаачы-
тыба арылах бэрдэ. Ба-
ры өнөмөһөрүн «ту-
гун» сыаналап Крюков
Лина, Пермякова Мус-
«4», «5» сыаналарга За-
харова Садлана, Сиде-
Тарас, Сидаана Аня ту-
таагыттар.

Онуг кылаастан Макиров Айал уруг көмүс мадалынан, ахсыс кылааста Крюкова Лина үөрөх туйгуна свидетелствонан бүтүрдөддөр дини бааланат.

Маны таһынан онус не
лаастар уолаттара тра

торга, кыргызтар сүйөнчүлүктөгү квалификациянын жогору болушунан улам экзаменнары баргачагысыздар тугузгандардын арасында дагы бирден-бирден ыларга сурулуштуздар.

Кылаас салаааччыларын орооллара экиземекингер уһулуччу улахан. Кыгилар үөрэнээччилэр дыһатээр усулуобуһаарын экиземекига бөлөмүннүгө сөп түбөһиннэрэ төрийтөрүллэр (туспа хоһууһуннар миһэтэ, аһылыг сыһаалаах режимэ уо. д. а.). Анал муһаахтар, кыгыран төрөһүттүртүгэ суһаама бээрбит, экиземекиһиннээри биһр кыһа туспа режими олохтоон биһр биннээрбит. Ону үөрэнээчин устан, остуолуга ууран олорон, ол режими кыһа хамсаан-киссэн сыһаарып ирдимбит. Дыһаарейдэллэри оһорон, режикхайдах тутуһууларын, үөрэнээччи төһө саһаан бөлөһмәһэрин бэрэбэркэлтэбит, малхтөһү үкүһү оһуоһаба дыһаарыктаннарбыт. Иһилэр түмүктэригэ үөрэнээччилэр баһы экиземеһи кыһабаһа тустуттаран иһэллэр.

Од эрзэри омус кылаа үөрөнэччилэрин инициативагаар омус тыла, физика, история, обществоведени предметтэригэр энэ амендэр туруллар. Олору омус үгүстүк сахтаатарын күнүгэ дьарытаннахтарына ситиминилээхтин тугарыахтара. Эгэртэ дьыл бэстэн биллэ.

Е. СЛЕПЦОВА,
школка завуча.

Ити курдук Саха АССР оскуола-
тын үтүөлүк учуутала В. И. Сиаце-
ва үөрөнө-ччилэригэр динир билиини
бизирбит көһүннэ.

Синиомка: В. И. Сиацева.
П. Оконешников фотота.

ТЭРЭЭНИН КЫАЛЛЫБАТЫТТАН

—Будка баар эрээр
харабын суох. Террито-
рия нурууллубат истилла-
бат. Техниканы ийиы
заправканылар нуунг
ханнык да счегинга суо
умауыгы үрдүттөн куту-
—барыта уонсый байга
дуолга дымгнээх хаһаа
йыныны сыһыны суоьут-
тан.—дизель тракторы
Г. Г. Макаров. Нини
этннгигэр холбоһон ту-
рай. ыһлаабкый инне-
нер э. б. т. К. В. Коз-
лов: «Манна араас тал-
быт техника чаастары
көрдөөн тонконуу сыл-
дыар туора дьон үгү-
буолаллар, ону барээ

Механизатордар Н. П. Старостин, Н. Р. Герасимов коллективна үлдэвчлэлийнхэнэтэ мөлтсүн критикалгатыллар. Онгооор оюу бастатан ирдэхтөөх сайаагачылар бэрээдэгн бэйлэлэринэн нэжэлэрин, туслах үлэсэ элнхэтэ суох сынгангалаларын ийдэлэр. Ол нурдук, мөхөртдэ начинанга С. П. Тураевага үлэ нэмэтэр үгүсүүн «сүтэр» буолбут. Телефонуш ирдэтрэхэ, «барбыта» дээх үлэсэ буолбут дууруурун элнхэтэ ижиллэр. Оттон птн кэмгэ тэрийэр үлэ тохтор. Холбоур, механизатордар тохсунууга, олунууга техника алдынан, солдрия суогуш күнэрин халтайга сүтүртээр. Онуоха салгалга кэмгэр нэмнэн онорботого. Түмүгэр, табачилар хамнаа суох хаалбытара Онгооор Тураевага бу күнэргэ уопусматтан нэлэхтэс

Сорохтор бу мунных
ха үдэлнир усулуобуй
суовуттан, ордук, тран-
сформатор үлэрэ нэлбэтте-
рин бэллэгтээн эттилэр.
Оттон ити тустаах үлэрэ
эллэгизэтэс - намыһаһын
һондор.

Мунибаха тым эппит
дөн коллективна төри-
нөр үлэ молгоон, үлэ
дисциплининын бөгөр-
гөтүүгэ утуунаах дьа-
һаллар ылыллыбаттары
сыйлыктын критикалааты-
лар, ордун, хаалан ийэр
үлэ сатааларыгар конту-
ролуу күүһүрдөргө ма-
рдавай контроллердар ин-
жилэригэр соруктары ту-
руордулар. Мунибаха
группа үлэтин тупсарыа
соруктарыгар туһааннаах
уурайы ылына

Народная хонтуруул
группатын санга састааби
былбарданиа. Группа
председателини К. А.
Данилов хатгаан талы-
лыниа.

«СО» ОБЩ. НОРД.

БЭДЭРЭЭТ КӨДЬҮҮЭ УЛАХАН

Ф. С. Потапов, пре-
приятые котельной ха-
йастыбаларын коллекти-
тара бары биргездө-
бадэрэстәһиңиз нириңи-
рэ эргичи барыстады-
улыңи тәрийиңиз улах-
комолгох буолбутун, э-
бэх үлсүңт илин босх-
ломмутун, эппиэттэ-
үрдэбиттэи бәлнэстәт.
Итидэр түмүктәригэ
дьуһуурустуба кәмигэ
үлэ тәрәһиңиз уон-
хаачыстыбата түбүстэ
Маны салгыһы ҕинэстэ-
гэ элгэ. Оттоң Н. Х.
Пермяков эппиэттэ-
хампааньыда — кәлэр и-
һиңизгә котельнайды б-
ләһнөһиңиз тохтоот.

«Ааспыт өттүгөр. — динини, — бийиги салатта дугу дыйайарын кэлтөйдү кетээрбит. Вилигин о нук буолбатах. Бэдэрэ төһөн үлэлтнр буоламмы үлүн кудумсуугу, хачытыбатын тупсарыы буан хас — бирдини толкуйдур буолла. И нн кетелыйнар бирит дэлэр байыдрин дый ныйлара кэнээтэ. Ол у хамнас уопсай өрө нө булуутугор тизиртэ»

В. В. Нинигон, байнгын сезон кулгавана сумтүмтэмэмийн билин туран, кочегардар длаа дайдарыттан саахалл тахсыгаламь сэлдмий тарын иртислалаата. Ивигийн народнай хонруул груглаата ону сэтгигэ утумнаахык удирэ наада. Алар Бастээхтэн кэлэр тахч хвачыстыбатын уматыг, электростанци

[illegible]

Тыд эппит дьон, от
сэсэнулар бэлэрини
иччиммит көгөднэй,
рычан туһанар тары
лар, предриятселар и
тар системаны сылла
ыраастаар испэттөрө ү
ны уустугурдарын ий
турин, малы көнөр
дһаһаллары ылары
дһуйдулар

Народная хентуру
группата 5 киниттан бы
бардана, Кини предсе
телини Е. Н. Габыш
талылыны.

CONCLUSIONS

